

**Wyjaśnienia dotyczące powoływania
przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego urzędników wyborczych**

**(wersja uaktualniona,
uwzględniająca wyjaśnienia wydane do dnia 7 marca 2018 r.)**

1. Zgodnie z art. 191b § Kodeksu wyborczego urzędnikiem wyborczym nie może być osoba ujęta w stałym rejestrze wyborców objętym zakresem działania tego urzędnika, przy czym zakaz ten nie dotyczy miast na prawach powiatu, a ponadto urzędnik wyborczy nie może wykonywać swojej funkcji w gminie, na obszarze której ma miejsce zatrudnienia.

Powyższe należy rozumieć w ten sposób, że m. in. osoba zatrudniona:

- 1) w urzędzie gminy wiejskiej, mającej siedzibę na obszarze miasta na prawach powiatu, może być urzędnikiem wyborczym w tym mieście na prawach powiatu; nie ma przy tym znaczenia, czy mieszka w tym mieście, czy też nie;
- 2) w starostwie powiatowym lub w urzędzie miasta może być urzędnikiem wyborczym w gminie wiejskiej mającej siedzibę na obszarze tego miasta, pod warunkiem, że nie mieszka na terenie tej gminy wiejskiej;
- 3) w urzędzie gminy wiejskiej może być urzędnikiem wyborczym w mieście, w którym znajduje się siedziba urzędu tej gminy, pod warunkiem, że nie mieszka w tym mieście (chyba, że jest to miasto na prawach powiatu — wówczas może w nim mieszkać);
- 4) w urzędzie marszałkowskim lub w urzędzie wojewódzkim danego województwa nie może być urzędnikiem wyborczym w mieście będącym siedzibą odpowiednio tego urzędu marszałkowskiego lub urzędu wojewódzkiego, lecz może być urzędnikiem wyborczym w innej gminie, w tym w gminie z obszaru tego województwa;
- 5) w delegaturze urzędu marszałkowskiego lub urzędu wojewódzkiego nie może być urzędnikiem wyborczym w mieście będącym siedzibą tej delegatury, lecz może być urzędnikiem wyborczym w innej gminie, w tym w gminie z obszaru właściwości terytorialnej tej delegatury.

2. Zgodnie z art. 2 Kodeksu pracy **pracownikiem** jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. W związku z tym, że zgodnie z art. 191c § 1 Kodeksu wyborczego urzędników wyborczych powołuje się **spośród pracowników** urzędów obsługujących organy administracji rządowej, samorządowej lub jednostek im podległych albo przez nie nadzorowanych, **osoby wykonujące pracę w tych urzędach w ramach innego stosunku prawnego niż stosunek pracy (np. na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy zlecenia), nie mogą być urzędnikami wyborczymi**, gdyż nie są pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy. **Obowiązek zatrudnienia** w wymienionych wyżej urzędach **musi być spełniony na dzień powołania na funkcję urzędnika wyborczego**.
3. W związku ze zgłaszanymi wątpliwościami Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniała, że m. in. urzędnicy sądów i prokuratury, nauczyciele akademicy, nauczyciele szkół i przedszkoli niepublicznych, członkowie Regionalnych Komisji Orzekających przy Regionalnych Izbach Obrachunkowych, nie należą do grona pracowników spełniających wymogi art. 191c § 1 Kodeksu wyborczego. Nie mogą zatem zostać powołani na funkcję urzędnika wyborczego.
4. O funkcję urzędnika wyborczego poza pracownikami urzędów administracji rządowej i samorządowej mogą się ubiegać m. in.: policjanci, nauczyciele oraz inni pracownicy szkół i przedszkoli prowadzonych przez samorządy, pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Narodowego Funduszu Zdrowia, osoby zatrudnione w Wojewódzkiej Komendzie Ochotniczych Hufców Pracy, funkcjonariusze Służby Więziennej, pracownicy spółek skarbu państwa, spółek będących w 100% własnością jednostek samorządu terytorialnego.
5. Na druku zgłoszenia kandydata można podać kilka gmin, w których chce się pełnić funkcję urzędnika wyborczego. Zgłoszenie można także złożyć na odrębnym druku dla każdej gminy. Jednakże trzeba mieć przy tym na uwadze, że ze względu na zakres zadań urzędnika wyborczego, **niemożliwe jest jednoczesne pełnienie funkcji urzędnika wyborczego przez daną osobę w więcej niż jednej gminie**.
6. **Podziału zadań pomiędzy urzędników wyborczych w danej gminie dokonywał będzie komisarz wyborczy**.

7. Przepisy ustawy Kodeksu wyborczego **nie przewidują zwrotu kosztów dojazdu urzędnika wyborczego** do gminy, w której będzie on pełnił swoją funkcję.
8. Urzędnikowi wyborczemu za realizację ustawowych zadań przysługuje wynagrodzenie proporcjonalne do czasu ich realizacji, przy założeniu że wysokość wynagrodzenia za miesiąc pracy ustalana jest na podstawie kwoty bazowej przyjmowanej do ustalenia wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, z zastosowaniem mnożnika 2,5 (art. 191 e § 3 Kodeksu wyborczego). Kwota bazowa do ustalenia wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wynosi 1789,42 zł. W takim przypadku wysokość wynagrodzenia za miesiąc pracy urzędnika wyborczego wynosić będzie 4473,55 zł, jednakże wyłącznie przy założeniu, że będzie on wykonywał swoje zadania w pełnym miesięcznym wymiarze czasu.
9. Pełnienie funkcji urzędnika wyborczego nie wiąże się z nawiązaniem stosunku pracy, ani zawarciem umowy cywilnoprawnej.

Jednocześnie należy podkreślić, że urzędnicy wyborczy będą wykonywali następujące zadania.

1. Zadania związane z głosowaniem korespondencyjnym przez wyborców niepełnosprawnych, tj.:
  - 1) przyjmowanie od komisarza wyborczego przekazanych mu przez wyborców niepełnosprawnych zgłoszeń zamiaru głosowania korespondencyjnego (art. 53b § 2a Kodeksu wyborczego);
  - 2) w przypadku gdy:
    - a) zgłoszenie nie spełnia warunków, wezwanie wyborcy do uzupełnienia zgłoszenia w terminie 1 dnia od dnia doręczenia wezwania (art. 53c § 1 Kodeksu wyborczego),
    - b) zgłoszenie nie spełnia ustawowych warunków, wpłynęło po terminie lub nie zostało uzupełnione po wezwaniu, pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania i poinformowanie o tym wyborcy (art. 53c § 2 Kodeksu wyborczego),
    - c) dostarczenie pakietów wyborczych wyborcom niepełnosprawnym, którzy zgłosili zamiar głosowania korespondencyjnego, za pośrednictwem

operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r.

– Prawo pocztowe (art. 53e § 4 Kodeksu wyborczego),

- d) poinformowanie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o wysłanych pakietach wyborczych (53e § 9a Kodeksu wyborczego),
- e) prowadzenie wykazu pakietów wyborczych, w którym odnotowuje się fakt przygotowania oraz wysłania danego pakietu wyborczego (53e § 11 Kodeksu wyborczego),
- f) udział w czynnościach obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie związanych z przygotowaniem pakietów wyborczych, tj. m. in. w opieczętowaniu kart do głosowania, zamieszczeniu adresów na kopertach zwrotnych, przygotowaniu oświadczeń o osobistym i tajnym oddaniu głosu (art. 53g § 6a Kodeksu wyborczego) – **od 31 stycznia 2018 r.**

2. Przyjęcie od przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie w depozyt dokumentów z głosowania, opakowań zbiorczych zawierających karty do głosowania oraz pieczęci komisji z obwodów utworzonych w kraju, a także ich należyte przechowanie, gwarantujące właściwe ich zabezpieczenie (art. 79 § 2 Kodeksu wyborczego) – **od 31 stycznia 2018 r.**
3. Przyjęcie od przewodniczącego terytorialnej komisji wyborczej w depozyt dokumentów z wyborów oraz pieczęci tej komisji, z wyjątkiem jednego egzemplarza protokołu z wyborów wraz z protokołami głosowania w obwodach głosowania, przekazanych komisarzowi wyborczemu (art. 447 § 3 Kodeksu wyborczego) – **31 stycznia 2018 r.**
4. Przygotowanie i nadzór pod kierownictwem komisarza wyborczego nad przebiegiem wyborów w obwodowych komisjach wyborczych (art. 191e § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego) – **od 31 stycznia 2018 r.**
5. Tworzenie i aktualizowanie systemu szkoleń dla członków obwodowych komisji wyborczych (art. 191e § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego) – **od 31 stycznia 2018 r.**
6. Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla członków obwodowych komisji wyborczych (art. 191e § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego) – **od 31 stycznia 2018 r.**

7. Zapewnienie, w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego, wykonania kart do głosowania oraz ich dostarczenie właściwym obwodowym komisjom wyborczym ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie (art. 191e § 1 pkt 4, art. 437 § 1, art. 458a, 467a i 484 Kodeksu wyborczego) – od 31 stycznia 2018 r.
8. Sprawowanie nadzoru nad zapewnieniem warunków pracy obwodowych komisji wyborczych, w szczególności w zakresie wymogów dotyczących stosowania przezroczystych urn wyborczych, transmisji z lokalu wyborczego za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci elektronicznego przekazywania danych, albo w przypadku gdy transmisja ta nie jest możliwa z przyczyn technicznych, rejestrowania za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a następnie udostępnia tych materiałów na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej (art. 191e § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego) – od 31 stycznia 2018 r.
9. Wykonywanie innych czynności zleconych przez Państwową Komisję Wyborczą i komisarzy wyborczych (art. 191e § 1 pkt 6 Kodeksu wyborczego) – od 31 stycznia 2018 r.
10. Współdziałanie z organami wyborczymi oraz innymi podmiotami w celu realizacji ustawowych zadań (art. 191e § 2 Kodeksu wyborczego) – od 31 stycznia 2018 r.
11. Obowiązek doskonalenia zawodowego poprzez uczestnictwo w szkoleniach dotyczących organizacji wyborów oraz prawa wyborczego (art. 191h Kodeksu wyborczego) – od 31 stycznia 2018 r.